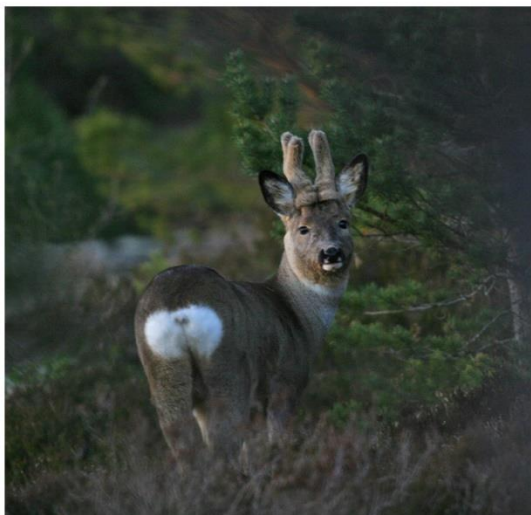

Bestandsplan elg, hjort, rådyr og bever i Melhus kommune 2022 – 24

Utarbeidet av Melhus Storviltforvaltning
Godkjent av Melhus kommune mai 2022

Foto: Per Jordhøy

Forord

Bestandsplanen som nå legges fram, omfattes av artene elg, hjort, rådyr og bever. Melhus Storstoviltforvaltning ble etablert i 2007, og bestandsplanområdet omfattar i dag alle grunneierlaga i Melhus. Bestandsplanen rulleres hvert tredje år, og foreliggende plan er den sjette i rekkene av treårige bestandsplaner som legges fram for godkjenning av Melhus kommune. Ansvarlig for arbeidet med den nye bestandsplanen er styret i Melhus Storstoviltforvaltning. I den forbindelse har det vært en tett dialog med grunneierlaga og jaktlaga i Melhus for å få så detaljerte opplysninger som mulig om bestandsutvikling av de aktuelle artene som omfattes av bestandsplanen. Videre har det vært en god dialog med Melhus kommune når det gjelder overordnede mål og retningslinjer for utvikling av hjorteviltbestandene i Melhus.

Den nye bestandsplanen er ført i pennen av tidligere seniorforsker i NINA, dr. philos Tor G. Heggberget. Innspill frå seniorforsker Erling Solberg, NINA, om hvordan bestandsutvikling og bestandsstruktur i elgbestander påvirkes av jakt danner grunnlaget for innholdet i kapitlet «Elgforvaltning og hvordan jakta påvirker bestanden». Seniorforsker Vebjørn Veiberg, NINA, har gitt nyttige innspill om hjort. Videre takkes rådgiver Kjartan Overdal, Melhus kommune for gode innspill i forbindelse med utarbeidelsen av bestandsplanen. Vi takker også alle grunneierlag og enkeltpersoner for nyttige innspill. Statistiske opplysninger om tilstand og utvikling av hjorteviltbestandene i kommunen og de enkelte grunneierlaga i Melhus er hentet frå det nasjonale Hjorteviltregisteret (HVR).

Styret i Melhus Storstoviltforvaltning legger hermed fram forslag til ny bestandsplan for hjortevilt og bever i Melhus kommune for perioden 2022 – 2024. Planen ble enstemmig godkjent av årsmøtet i Melhus Storstoviltforvaltning den 25. april 2022.

April 2022

Styret i Melhus Storstoviltforvaltning

Tor G. Heggberget

Steinar Gjersvold

Jostein Jarl Sunnset

Åge Langland

Tron Olav Syrstad

Tabell 1. Bestandsplanens medlemmer, grenser og tellende areal*

Grunneierlag/ tildelingsområde	Tidelings- områder	Tellende areal elg	Tellende areal hjort	Tellende areal rådyr
Hølonda Grunneierlag 1	Vestsiden av Gaula	30625		30625
Hølonda Grunneierlag 2		12.281		12.281
Hølonda Grunneierlag 3		49618		49618
Hølonda Grunneierlag 5		15494		15494
Hølonda Fellesområde Hjort			133277	
Tømme		37755	37755	37755
Hovin/Krogstad		33.337	33.337	33.337
Branem		3.100	3.100	3.100
Tømmesdalen		15.548	15.548	15.548
Melhus/Buvik		8.000	8.000	8.000
Råbygda Grunneierlag		9.941	9.941	9.941
Melhus Grunneierlag 3		6456	6456	6456
Valdum Grunneierlag		12.058	12.058	12.058
Grøtan		4.330		4.330
Kolbrandstad		2.176		2.176
Skolda		12.916		12.916
Martin Røed		3.053		3.053
Hollum-Kregnes		17.178	17.178	17.178
Skjetne Søndre				1.830
Wehn		5.351		5.351
Sum		279211	276650	281041
Gylland Krets	Østsiden av Gaula	15.924		15.924
Nedre Horg Grunneierlag		19.609		19.609
Midtre Horg Grunneierlag		24.919		24.919
Horg Østre Bygdealmenning		43.250		43.250
Vestre Vassfjell Grunneierlag		26.660	26.660	26.660
Lundemo Bruk AS		24.100	24.100	24.100
Reasagskogen Sameie		13360		13360
Flå Utmarkslag				
		38228	38228	38228
Flå Sameie		34.180	34.180	34.180
Øvre Horg			52.703	
Midtflå-Kirkflå		13.375	13.375	13.375
Horg Østre/Nedre Horg			62.859	
Sum		252105	252105	252105

*Arealene er justert i 2022 for noen områder etter innspill fra grunneierlaga. Samlet areal for Melhus Storsviltforvaltning er nå 533146 dekar, med 28104 da. på vestsida av Gaula, og 252105 da. på østsida av Gaula. Variasjonen for tellende areal for de forskjellige artene skyldes bl.a. ulike minsteareal for elg og hjort.

Elgforvaltning og hvordan jakta påvirker bestanden

Det kan være nyttig å se litt nærmere på hvordan jakta påvirker en elgbestand, og hvordan vi kan styre bestandsutviklingen gjennom måten kvotene fordeles på elg av ulike kjønn og alder. Elgbestandens **størrelse og struktur** (struktur= sammensetning av alder og kjønn) er de to mest sentrale parameterne vi har mulighet til å påvirke gjennom jakta. Størrelse og struktur i elgbestanden er bestemmende for hvordan andre bestandsparametere (rekrutteringsrater, slaktevekter) og miljøparametere (beitetrykk, beiteskader, trafikkskader) vil utvikle seg. Dersom vi øker bestanden vil skadeomfang med stor sannsynlighet øke, mens vekter og rekrutteringsrater vil synke. Tilsvarende vil en bestandsreduksjon føre til lavere beitetrykk og færre trafikkulykker. Kanskje vil også slaktevekter og rekrutteringsrater øke dersom bestanden reduseres, men det er ikke sikkert – i det minste ikke på kort sikt. *Mange studier viser at det kan ta lang tid med bestandsreduksjon for å få en positiv respons i kondisjon og kalverekruttering.* For eksempel er det lite realistisk å ha som forvaltningsmål å øke vekter og kalv pr. ku samtidig som målet er å øke bestanden. Tilsvarende er det lite realistisk å oppnå en mer balansert kjønnsrate dersom målet samtidig er å øke den relative avskytingen av okser.

Det er to grunnleggende hovedmåter å redusere en elgbestand, det ene er å øke antall elg som felles i en gitt periode, den andre måten er å øke avskytingen av produksjonsdyr, primært voksne elgkyr. I Melhus har vi i den forrige treårsperioden økt avskytingen av voksne elgkyr og elgokser, noe som sannsynligvis vil merkes i form av redusert rekruttering i kommende treårsperiode.

Som målparametere å forvalte etter brukes indeksene fra sett elg. Dersom vi ønsker stabil bestandsutvikling kan vi ha som mål at antall elg felt pr. jegerdag skal forbli stort sett uforandret. Vi bruker felt elg pr. jegerdag i stedet for sett elg pr. jegerdag nå i overgangsperioden fra gammel til ny instruks.

Et større dyr (eks. voksen elgku) har høyere reprodutiv verdi enn et lite dyr (eks. kalv) og følgelig større effekt på bestandens vekstrate. Det legges derfor opp til en reduksjon i antall elg for planperioden (ca. 15% reduksjon) samt noe høyere andel kalv og ungdyr som skal felles i 2022-24 enn i forrige bestandsplanperiode i Melhus.

For elg er det to hovedmål i Melhus for kommende bestandsplanperiode; bestanden av elg skal stabiliseres ved reduksjon av felling av produksjonsdyr, og avskytingen av voksne okser skal reduseres for å gjenopprette en bærekraftig bestandsstruktur i tråd med nasjonale retningslinjer.

Kommunale mål og retningslinjer for bestandsmål for hjortevilt i Melhus 2022-24

Nedenfor refereres de viktigste kommunale mål og retningslinjer, som ble vedtatt i Utvalg for teknikk og miljø i Melhus den 10. mars 2022.

Kommunen er etter §3 i Forskrift om forvaltning av hjortevilt, pliktig til å vedta målsettinger for utvikling av hjortevilt i kommunen. Samtidig bør kommunen samarbeide regionalt om målsettingene. På bakgrunn av dette gikk Melhus, Midtre Gauldal og Holtålen kommuner i 2015 sammen om å utarbeide mål og retningslinjer for hjorteviltforvaltningen for perioden 2015-2018. Samarbeidet har fortsatt i perioden 2019 – 21, og revideres nå for perioden 2022 - 24.

Bestandsmålene har som hensikt å legge overordnede føringer for forvaltningen av hjorteviltet, i motsetning til bestandsplanene, hvor forvaltning og tildeling av kvoter foregår på et mer detaljert nivå. Ny bestandsplan med tilhørende kvoter vil bli behandlet særskilt i den enkelte kommune. For Melhus utarbeides den nye bestandsplanen av Melhus Storviltforvaltning.

ELG

Bestandsstørrelse

I Melhus skal elgbestanden stabiliseres på nåværende nivå for perioden 2022-24, endret fra liten reduksjon i forrige bestandsplanperiode.

For perioden 2014-2021, ser vi en rekke tendenser som vi må ta hensyn til i forvaltningen av elg i våre kommuner.

1. Slaktevektene er fallende for kalv og spesielt ungdyr i våre kommuner.
2. Sett ku/okse er økende.
3. Andelen ku uten kalv har en svakt nedadgående trend.
4. Fellingsprosenten er fallende.
5. Felt elg/jegerdag har en svakt nedadgående trend.
6. Andelen trafikkdrepte dyr i forhold til jaktuttak er gjennomsnittlig 11,6%.
7. Gjennomsnittlig avvirkning har økt

Med bakgrunn i ovenstående trender, har Melhus kommune følgende forvaltningsmål for elg i perioden 2022-2024:

1. Sett ku/okse bør være under 2,0.
2. Kalv/kalvku bør være 1,2 eller høyere.
3. Andelen ku uten kalv bør være under 50%.
4. Det skal velges avskytingsmodeller som gir et uttak på alder og kjønn som gir en biologisk riktig bestand med okser i alle aldersklasser.
5. Slaktevekt på kalv og ungdyr benyttes som mål på kondisjonsutviklinga. Det er et langsiktig mål at slaktevekta skal økes i våre 3 kommuner.

HJORT

Bestandsstørrelse

I Melhus skal hjortebestanden stabiliseres på nåværende nivå, endret fra rom for økning i forrige bestandsplanperiode.

For perioden 2014-2021, ser vi en rekke tendenser som vi må ta hensyn til i forvaltningen av hjort i våre kommuner.

1. Slaktevekten for hjort ser ut til å være noe fallende i våre kommuner.
2. Fellingsprosenten (og antall felte dyr) er svakt fallende, noe mere mot slutten av perioden.
3. Sett hjort/jegerdag er svakt økende.
4. Andelen trafikkdrepte dyr i forhold til jaktuttak har hatt en økende tendens, men ser ut til å stabilisere seg sist i perioden.

Med bakgrunn i ovenstående trender, blir følgende forvaltningsmål for hjort i perioden 2022-2024:

1. Det skal velges avskytingsmodeller som gir et uttak på alder og kjønn som gir en biologisk riktig bestand med hanndyr i alle aldersklasser.
2. Andelen hanndyr i avskytingen bør være tilnærmet 50 %.
3. Slaktevekt på kalv og ungdyr benyttes som mål på kondisjonsutviklinga. Det er et langsiktig mål at slaktevekta skal økes i våre 3 kommuner.
4. Felling av hjort bør økes i områder med større risiko for påkjørsler og skader på innmark.

Melhus Storviltforvaltning – grunnlaget for nye kvoter 2022-24

Bestandsutvikling og måloppnåelse

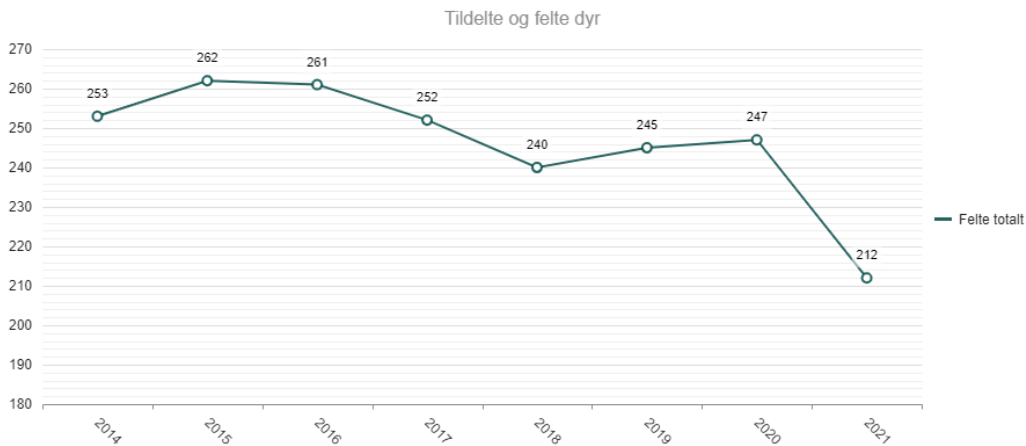
I den nye bestandsplanen skal Melhus Storviltforvaltning lage detaljert opplegg når det gjelder kvoter for å nå de målsetninger som kommunen trekker opp. I tillegg legger vi stor vekt på de tilbakemeldinger vi får fra grunneierlagene når det gjelder tilstand og utvikling i elg- og hjortebestandene i Melhus, slik at variasjoner innenfor kommunen blir fanget best mulig opp.

Elg:

Både gjennom muntlige og skriftlige tilbakemeldinger fra mange jaktlag/grunneierlag har vi fått sterke oppfordringer til å redusere kvotene for elg i kommende bestandsplanperiode. I de senere årene har et relativt høgt antall elg, mer enn 60 i perioden 2019-21, blitt nedklassifisert pga. lave slaktevekter i forhold til alder. Det kan være flere årsaker til dette, men lav andel voksne okser dokumentert i sett elg-materialet i Melhus de siste årene er en vesentlig årsak til sent fødte kalver, som forblir små og lette dyr både som åringer og eldre dyr. Ser en på de to siste bestandsplanperiodene så har Melhus en andel sett ku pr. okse på 2,55, mens nabokommunene (med unntak av Trondheim) ligger på 1,4 – 2,0 kyr pr. okse. Det nasjonale målet for en bærekraftig elgbestand er et forhold okse/ku på maksimalt 2 kyr pr. okse. Samtidig har både antall felt elg og fellingsprosent vist en nedadgående trend de siste årene i Melhus.

Det som er vist ovenfor, er klare indikasjoner på at vi har nådd målene om bestandsreduksjon i den forrige bestandsplanen, men at vi fortsatt har utfordringer når det gjelder overbeskatning av voksne okser og lave slaktevekter i elgbestanden i Melhus.

Figur 1 viser en nedgang i felte elg i Melhus, med gjennomsnitt 251 felte elg i 2016-18, mens det i 2021 ble det felt bare 212 elg. Tilsvarende har fellingsprosenten blitt redusert fra ca. 90% i årene 2016-18 til ca. 78% i siste bestandsplanperiode. Det er betydelig variasjon innenfor forskjellige deler av kommunen, hvor fellingsprosenten har variert fra 100 til 20% i noen områder.

Figur 1. Felt elg i Melhus I perioden 2014 - 21**Tabell 2. Felt elg fordelt på kjønn og alder i Melhus i perioden 2014-21**

Jaktår	Hannkalv	Hunnkalv	1 år hann	1 år hunn	Eldre hann	Eldre hunn	Tildelt	Felt
2014	51	51	33	30	46	42	282	253
2015	44	47	44	31	56	40	283	262
2016	51	44	35	43	40	48	272	261
2017	37	49	30	28	49	59	274	252
2018	44	30	41	28	60	37	273	240
2019	44	54	24	22	52	49	301	245
2020	40	66	34	27	45	35	300	247
2021	37	51	35	22	35	32	295	212
Sum	348	392	276	231	383	342	2280	1972
%	18	20	14	12	19	17		100

Tabellen viser at det ble felt 64% kalv og ungdyr (38% kalv, 26% ungdyr) og 36% voksne elg i denne perioden. Gjennomsnittlig fellingsprosent for perioden 2014 var 86%, mens den i 2021 var 72%. Både andelen voksne hanner (19%) og hunner (17%), var relativt høgt, noe som forklarer en nedgang i elgbestanden i Melhus i løpet av de siste årene. Kjønnfordelingen i det totale materialet var relativt likt med 51% hanner og 49% hunner, men med en relativt høg andel voksne hanner.

På bakgrunn av det som er nevnt ovenfor, legges det opp til ca. 15% reduksjon av forrige totalkvote i totalt antall elg som kan felles i kommende bestandsplanperiode, dvs. fra totalt 945 elg til totalt 804 elg for kommende treårsperiode. For å forbedre bestandsstrukturen i elgbestanden i framtida, legges det opp til at kalv og ungdyr skal utgjøre ca. 75%, og voksne dyr skal utgjøre ca. 25%, med spesielt mindre uttak av voksne okser.

De overordnede mål søkes nådd på følgende måte i kommende bestandsplanperiode:

- Total kvote for elg i Melhus reduseres med 15%, dvs. fra 945 til 804 dyr i kommende treårsperiode, tilsvarende en reduksjon fra 315 elg pr. år til 268 elg pr. år i Melhus.

- Ca. 5% av totalkvoten tildeles som ekstradyr i områder hvor minsteareal etter søknad kan fravikes pga. beiteskader eller andre forhold som tilsier økt avskyting, jfr. § 7, Forskrift om forvaltning av hjortevilt M-478 | 2016
- Pga. lave kalvevekter bør det legges opp til en beskatning av kalv og ungdyr i kommende periode som er noe høyere enn i forrige treårsperiode.
- Totalkvoten søkes fordelt med ca. 75% kalv og ungdyr (1,5-åringer), der kalv skal utgjøre minst 40% og ungdyr ca. 35%. Resten, dvs. ca. 25% av totalkvoten fordeles på voksne dyr.
- Sett ku pr. okse bør ikke overstige 2,0 i løpet av planperioden
- Andel ku med kalv bør være over 50 %
- All rapportering skal gjøres i settogskutt.no
- I overgangsfasen fra gammel til ny instruks for føring av sett elg, benyttes fortsatt *felt elg pr. jegerdag* som målparameter for bestandsutvikling.
- I kommende treårsperiode bør felt elg pr. jegerdag ligge på rundt 0,07 i Melhus
- Dersom det oppstår skrantesjuka (CWD) i Melhus eller omegn, må kvoter og bestandsstruktur revurderes

Følgende operative tiltak for å nå de overordnede målene blir gjennomført:

- Fortsatt fredning av elg f.o.m. 2. oktober t.o.m. 9. oktober for at det skal være rolig i den mest hektiske brunstperioden. Fredningsperioden for elg omfatter **ikke** posteringsjakt på hjort
- Fredning av voksne elgokser (eldre enn 1,5 år) fra jaktstart 25. september t.o.m. 9. oktober
- Avvikle nedklassifiseringssystemet for elg.

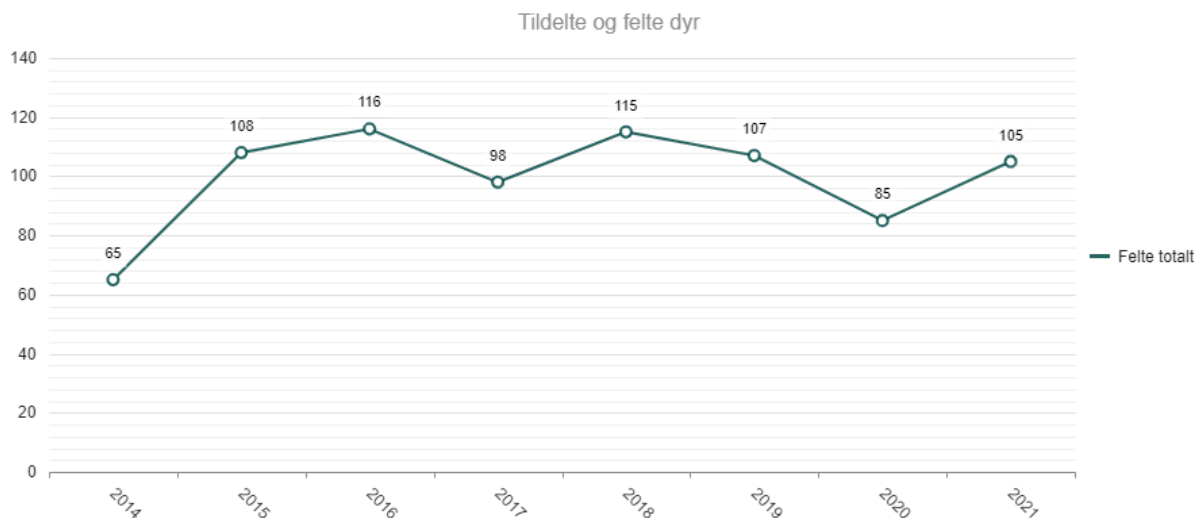
Sammen med de foreslåtte kvoter (se nedenfor), avvikling av det gamle nedklassifiseringssystemet og fredning av voksne okser i første delen av elgjakta, legges det opp til at de overordnede mål med stabilisering av elgbestanden og bedre kjønnsfordeling skal nås.

Hjort

Antall felte hjort har økt jevnt i Melhus med et gjennomsnitt på 78 felte hjort pr. år i perioden 2005 – 2012, mens det i de 2 siste bestandsplanperioder, dvs. perioden 2016 - 2021, ble det i gjennomsnitt felt i overkant av 110 hjort pr. år i Melhus.

Overordnet mål for kommende bestandsplanperiode er derfor at hjortebestanden i Melhus ikke skal øke i kommende treårsperiode, og at tilsvarende totalkvoter som i forrige bestandsplanperiode opprettholdes, dvs. 161 dyr pr. år, tilsvarende 483 hjort som totalkvote for perioden. Gjennom tildeling av tilleggsdyr vil vi ha økt fokus på skadedyr og påkjørsler der det er ansamlinger av hjort.

Figur 2. Felt hjort i Melhus I perioden 2014 - 21**Tabell 3. Alders- og kjønnsfordeling, tildelte og felte hjort i Melhus 2014 – 21**

Jaktår	Hannkalver	Hunnkalver	1-årige hanner	1-årige hunner	Eldre hanner	Eldre hunner	Tildelt totalt	Totalt	Fellings%
2014	6	4	16	8	22	9	150	65	43
2015	6	14	18	14	35	21	150	108	72
2016	13	13	26	20	24	20	143	116	81
2017	9	11	16	12	28	22	143	98	69
2018	14	17	17	23	28	16	143	115	80
2019	5	13	20	17	31	21	153	107	70
2020	9	8	11	14	28	15	153	85	56
2021	16	10	25	9	20	25	153	105	69
Sum	78	90	149	117	216	149	1188	799	
%	10	11	19	15	27	18		100	67

Tabellen viser at det ble felt 55% kalv og ungdyr og 45% eldre hjort i Melhus.

Kjønnsfordelingen var 56% hanner i totalmaterialet, mens ettåringer og voksne hanner utgjorde 46%.

De overordnede mål søkes nådd på følgende måte i kommende bestandsplanperiode:

- Total kvote for hjort i Melhus i kommende planperiode er 483 hjort, tilsvarende 161 dyr pr. år i kommende bestandsplansperiode. Tilleggsdyr tildeles etter søknad i områder hvor minsteareal etter søknad kan fravikes pga. beiteskader eller andre forhold som tilsier økt avskyting jfr. § 7, Forskrift om forvaltning av hjortevilt M-478 | 2016
- Totalkvoten søkes fordelt med ca. 25% kalv, 15% spissbukk, 35% % kolle og 25% voksen bukk.
- I kommende treårsperiode bør felt hjort pr. jegerdag være ca. 0,08 i Melhus

- Fredningsperioden 2 – 10 oktober for elg skal **ikke** omfatte hjort. For å unngå forstyrrelser i den mest hektiske brunstperioden for elg, skal drivjakt etter hjort i denne perioden unngås, og det oppfordres derfor til kun posteringsjakt på hjort i denne perioden
- Det anbefales at det arbeides for å lage så store jaktvald som mulig for hjortejakt, fordi hjorten samles på ulike steder til ulike tidspunkt i kommunen. Det bør også vurderes å legge til rette for samjakt med rådyrjakt der det kan effektivisere avskytingen for begge arter.

Rådyr

- Rådyr er kvotefritt for medlemmer i Melhus Storstoviltforvaltning
- Rådyr utgjør en stor overvekt av påkjørsler i Melhus
- Melhus Storstoviltforvaltning og kommunen ønsker å sette fokus på at vi fortsatt mister veldig mange rådyr til påkjørsler og til gaupe. I siste bestandsplanperiode ble det registrert døde 165 rådyr (vesentlig trafikkdrept), mens det ble felt 399 i jakta. Det tilsvarer et tap på 41 %. Hovedvekten av tap utenom jakt finner sted på Hovin, Lundamo, Ler, Kvål og Melhus. Grunneierlag ved ovennevnte tettsteder oppfordres sterkt til et økt uttak av rådyrkillinger og rådyrgeiter.
- Grunneierlagene bør legge til rette ved å redusere pris på rådyrkort for killinger, og vurdere å senke pris for yngre jegere for å sikre rekruttering.
- Det oppfordres også til samjakt under elg- og hjortejakta.

Bever

- Melhus Storstoviltforvaltning har tilrettelagt for økt felling av bever i Melhus for å redusere skader på skog og innmark gjennom et søknads- og rapporteringssystem
- Det er tydelige tegn på at det er økt interesse for beverjakt, og siste år ble det felt 16 bever i Melhus.
- Det anbefales en totalkvote på 25 bever pr. år i Melhus, noe som tilsvarer uttak av 25% av en antatt totalbestand på ca. 100 dyr.
- Alle som ønsker å jakte bever, skal på forhånd søke om det antall dyr det ønskes å jakte på. Det er utarbeidet et eget opplegg for rapportering av felt bever.

Kommunale minsteareal

Minsteareal for elg og hjort fastsettes av kommunen. Det kommunale minstearealet for elg er 2000 dekar på vestsida av Gaula og 4000 dekar på østsida av Gaula. For hjort er minstearealet 4000 dekar på vestsida av Gaula og 8000 dekar på østsida av Gaula. Rådyr er kvotefritt for medlemmer av Melhus Storstoviltforvaltning, og det er dermed opp til det enkelte grunneierlag å fastsette hvor mange rådyr som kan felles.

Kvoter for perioden 2022 - 24

Generelt om kvoter

En kvote for et jaktvald/grunneierlag er en **øvre ramme** for hvor mange og hvilke dyr som kan felles. Melhus Storviltforvaltning er delegert et stort ansvar for å forvalte hjorteviltbestandene i Melhus på en bærekraftig måte innenfor rammene som er bestemt av kommunen. Dette forvaltningsansvaret innebærer både rettigheter og plikter. Rettighetene innebærer fullmakt til å fordele hvor mange, og hvilke dyr som kan felles i forhold til overordnede mål for forvaltningen av hjortevilt i Melhus. Ansvaret innebærer at en til enhver tid tar hensyn til tilstanden i bestanden i det aktuelle området, og selv regulerer avskytingen i forhold til tilstanden på bestandene i området.

Grunneiere og jegere oppfordres derfor til aktivt å bruke lokal kunnskap og erfaringer fra eget område og naboområder til å gjennomføre en bærekraftig forvaltning i tråd med overordnede mål og kvoter for den aktuelle arten.

Det presiseres også at kalv eller ungdyr kan felles i stedet for eldre dyr.

Minimum 1 dyr (begrenset oppad til 20 %, kun "hele" dyr, av den årlige kvoten kan overføres fra ett år til det neste. For eksempel et grunneierlag med en årlig kvote på 5 dyr (til sammen 15 dyr i planperioden) kan overføre 1 dyr pr. år fra 2022 til 2023. For å kunne overføre 2 dyr fra ett år til det neste, må den årlige kvoten være minst 10 dyr (20 % av 10 dyr per år).

Dersom det er grunner for å fravike regelverket om overføring av dyr, kan styret i Melhus Storviltforvaltning gi tillatelse til dette etter søknad fra vedkommende grunneierlag.

Jaktidsbestemmelser for Melhus Storviltforvaltning 2022 – 24

- Fortsatt fredning av elg f.o.m. 2. oktober t.o.m. 9. oktober for at det skal være rolig i den mest hektiske brunstperioden. Fredningsperioden for elg omfatter **ikke** posteringsjakt på hjort
- Fredning av voksne elgokser (eldre enn 1,5 år) fra jaktstart 25. september t.o.m. 9. oktober
- F.o.m. 10. oktober t.o.m. 23.12 er det ordinær jakt på elg i Melhus Storviltforvaltning
- Jakttida for hjort er f.o.m. 1. september t.o.m. 23.12, med unntak av perioden f.o.m. 2. oktober t.o.m. 9. oktober, hvor kun posteringsjakt på hjort er tillatt.
- Voksen rådyrbukk kan felles f.o.m. 10.08 t.o.m. 25.09. Fra og med 25.09. t.o.m. 23.12 er det ordinær jakt på rådyr
- Jakttid for bever er fra og med 1. oktober t.o.m. 30. april.

Rapportering

Valdansvarlig er ansvarlig for at rapportering skjer på korrekt måte og til riktig tid. Dersom problemer med rapportering i settogskutt.no, kontakt support@naturdata.no eller tlf. 74335310.

- All rapportering for elg, hjort og rådyr skal skje via <https://hjorteviltregisteret.no/>
- Rapporter skal være lagt inn i <https://hjorteviltregisteret.no/> senest 1 uke etter jaktas slutt.
- Ved mangelfull innsending av rapporter (sett-elg/hjort og fellingsrapporter) innen fristen satt i første gangs purring, blir belastet med et gebyr på **kr. 500,-/skjema** som ikke er sendt inn.

Feilskyting og reaksjoner ved brudd på kvoter

Rapportering er tillitsbasert, og valdansvarlig er ansvarlig for at det til enhver tid blir gitt korrekte opplysninger om felte dyr. Ved feilaktig rapportering vil straffereaksjoner bli tatt opp med kommunen. Alle kjever skal merkes med kjevelapp snarest mulig etter felling. Felte dyr kontrolleres hver høst ved den kommunale kjevekontrollen.

Tidligere vekt- og antall spir-system for økonomisk straff ved feilskyting av elg og hjort fjernes i den nye bestandsplanen med følgende unntak:

Dersom det felles voksen okse, 2,5 år eller eldre i perioden 25.09 -09.10, straffes dette med et gebyr på 5000 kr.

Dersom det felles dyr som ikke finnes på kvoten straffes dette med et gebyr på 5000.-

Feilskutte dyr trekkes fra på kvoten for neste bestandsplanperiode.

Dersom det felles små kalver («rødkalv» ≤40 kg) kan det søkes om tilleggsdyr dersom det anses forsvarlig at den ordinære kvoten ikke skal belastes.

Elg

Selv om kvotene er redusert, legges det opp til at det prosentvis er samme fordeling når det gjelder antall dyr mellom øst- og vestsiden av Gaula som tidligere. Årsaken til at det er forskjellig antall dyr i forhold til tellende areal, er at minstearealene er forskjellig på øst- og vestsiden av Gaula. Dette gir en total kvote for kommende treårsperiode på 516 elg på vestsida av Gaula og 253 elg østsida av Gaula. Antallet elg som kan felles pr. år er i underkant av det som ble felt pr. år i forrige bestandsplanperiode. I tillegg kommer 35 elg som tildeles områder hvor det er grunner til å øke kvoten, eks. pga. elg som oppholder seg i boligområder eller gjør skade på skog eller innmark. Tilleggsdyr kan også tildeles dersom kvoten er fylt og det er forsvarlig å ta ut flere dyr, eller det er skutt «rødkalver» som belaster den ordinære kvoten på en uheldig måte. Alle tilleggsdyr tildeles av styret i Melhus Storkviltforvaltning etter søknad. Kvoter for tilleggsdyr skal så langt som mulig speile de ordinære kvotene når det gjelder alder og kjønn.

Kvotene for elg er beregnet ut fra at alle grunneierlag får redusert antall dyr i kvotene med ca. 15% i forhold til forrige bestandsplanperiode, og alder og kjønn er fordelt i tråd med overordnet målsetning om 75% kalv og ungdyr. Det er også tatt hensyn til fellingsprosent og fordeling på alder og kjønn, spesielt i områder der det har vært en klar nedgang i elgbestanden de senere år. Eksempel på slike områder er vestsida av Gaula i områdene Tømmesdalen – Hovin – Kvål.

For små jaktvald kan det være vanskelig å følge denne oppskriften slavisk, da det er umulig å fordele halve dyr.

I de detaljerte kvotene, se tabell og , er det også lagt inn en reduksjon av voksne okser.

Grunnen til dette er at det i Melhus er skutt for mange voksne okser de senere årene, slik at vi må rette opp forholdet i kommende periode. Målet er at det skal være maks 2 kyr pr. okse, og da må vi redusere avskyting av voksne okser. Både kommune og statsforvalteren har vært klare på dette når det gjelder Melhus.

Tabell 4. Oversikt over kvotefordeling for elg mellom år og områder

År	Hele perioden	2022	2023	2024	Sum
Total kvote	804	268	268	268	804
Tildelt vestsiden	516	172	172	172	516
Tildelt østsiden	246	82	82	82	246
Til sammen	762	254	254	254	762
Totalt antall ekstradyr*	42	14	14	14	42

*Tildeles etter søknad

Totalkvoten søkes fordelt med ca. 75% kalv og ungdyr (1,5-åringer), der kalv skal utgjøre minst 40% og ungdyr ca. 35%. Resten, dvs. ca. 25% av totalkvoten fordeles på voksne dyr.

Tabell 5. Fordeling av totalkvote på alder og kjønn elg 2022 - 24

Total kvote 2022-24 til fordeling	Kalv	1 ½ år okse	1,5 år ku	Eldre Ku	Eldre okse	Sum
Hele bestandsplanområdet: 804	338 (42%)	137 (17%)	137 (17%)	96 (12%)	96 (12%)	804 (100)

Figur 3. Sett elgku pr. okse i Melhus 2014 - 21

Som en ser av Figur 3, så er det en økende tendens til at det blir færre voksne okser i elgbestanden i Melhus, med ca. 2,5 kyr pr. okse i sett elg-materialet. Det nasjonale målet er maksimum 2 elgkyr pr. okse, så derfor er det nødvendig å redusere antall voksne okser som kan felles i Melhus i kommende bestandsplanperiode. I forrige periode (2019 – 21), ble det felt 132 voksne okser av en kvote på 134 okser i Melhus. For å rette opp dette, legges det opp til at det maksimalt kan felles ca. 90 voksne okser i kommende periode (Tabell 5).

Tabell 6. Fordeling av kvoter elg på grunneierlag og jaktvald på vestsida av Gaula 2022-24

Grunneierlag	Kalv	1 ½ år okse	1,5 år ku	Eldre Ku	Eldre okse	Sum 22/24
Hølonda Grunneierlag 1:	29	12	12	8	7	68
Hølonda Grunneierlag2:	12	5	4	3	3	27
Hølonda Grunneierlag3:	43	17	16	14	13	103
Hølonda Grunneierlag 5:	16	5	5	5	5	36
Tømme	21	8	8	5	5	47
Hovin/Krogstad	18	6	5	5	6	40
Branem	2	2	1	1	0	6
Tømmesdalen	12	5	5	3	3	28
Melhus/Buvik	8	3	3	2	2	18
Råbygda Grunneierlag	10	3	3	2	3	21
Melhus Grunneierlag 3	2	1	1	0	1	5
Valdum Grunneierlag	12	3	3	2	3	23
Grøtan	4	1	1	1	1	8
Hollum-Kregnes	17	6	5	5	4	37
Kolbrandstad	2	1	1	1	0	5
Martin Røed	3	1	1	1	0	6
Skolda	12	5	4	3	3	27
Wehn	5	2	2	1	1	11
Sum	228	85	80	63	60	516
Prosent fordeling	44	17	16	12	11	

Tabell 7. Fordeling av kvoter elg på grunneierlag og jaktvald på østsida av Gaula 2022-24

Grunneierlag	Kalv	1 ½ år okse	1,5 år ku	Eldre Ku	Eldre okse	Sum
Gylland Krets	14	4	4	3	2	27
Nedre Horg Grunneierlag	13	4	5	4	4	30
Midtre Horg Grunneierlag	13	4	5	4	4	30
Horg Østre Bygdealmening	18	6	6	5	5	40
Vestre Vassfjell Grunneierlag	9	4	4	2	2	21
Lundemo Bruk AS	4	2	1	1	1	9
Resaskogen Sameie	5	2	2	1	1	11
Midtflå-Kirkflå	8	3	3	3	2	19
Flå Utmarkslag	20	7	7	5	5	44
Flå Sameie	6	3	2	2	2	15
Sum	110	39	39	30	28	246
Prosent	43.7	15.9	15.9	12.4	12.0	99.9

Hjort

Overordnet mål for kommende bestandsplanperiode er at hjortebestanden i Melhus ikke skal øke i kommende treårsperiode, og at tilsvarende totalkvoter som i forrige bestandsplanperiode opprettholdes, dvs. 161 dyr pr. år, tilsvarende 483 hjort som totalkvote for perioden.

Kvoten for hjort er de samme som i forrige periode. Fellingsprosenten for hjort i de siste årene er ca. 67%. Dette betyr i praksis at det til enhver tid vil være rom for tilleggsdyr. I tillegg avsettes om lag 7% av totalkvoten som etter søknad tildeles områder med ansamling av hjort. Erfaringene fra de siste årene har vist at hjorten opptrer i flokker på forskjellige steder til forskjellige tider i løpet av jaktseasonen. Gjennom muligheter til å benytte seg av å felle tilleggsdyr i de områder med ansamlinger og/eller økning i hjortebestanden, vil en ha gode muligheter til en fleksibel forvaltning av hjortebestanden i Melhus i tråd med overordnet målsetning. Søknad om tilleggsdyr behandles etter at ordinær kvote er fylt.

Tabell 8. Oversikt over kvotefordeling for hjort mellom år og områder

År	Hele perioden	2022	2023	2024	Sum
Total kvote	483	161	161	161	483
Tildelt vestsiden	324	108	108	108	324
Tildelt østsiden	126	42	42	42	126
Til sammen	450	150	150	150	450
Totalt antall ekstradyr*	33	11	11	11	33

*Tildeles etter søknad

Tabell 9. Fordeling av totalkvote for hjort på alder og kjønn hjort 2022 - 24

Total kvote 2022-24 til fordeling	Kalv	Spissbukk	Kolle	Voksen bukk	Sum
Hele bestandsplanområdet:450	115 (25%)	69 (15%)	157 (35%)	109 (24%)	450

Tabell 10. Tildeling av antall hjort på vestsiden av Gaula 2022 - 24

Grunneierlag	Kvote 2022	Kvote 2023	Kvote 2024	Kvote 2022-2024

Tømme Grunneierlag	15	15	15	45
Hovin/Krogstad	12	12	12	36
Tømmesdalen	6	6	6	18
Branem	1	1	1	3
Melhus/Buvik Grunneierlag	2	2	2	6
Råbygda Grunneierlag	1	1	1	3
Melhus Grunneierlag 3	1	1	1	3
Valdum Grunneierlag	8	8	8	24
Hollum-Kregnes	2	2	2	6
Høllonda Fellesområde	60	60	60	180
Sum vestsiden av Gaula	108	108	108	324

Tabell 11. Tildeling av antall hjort på østsiden av Gaula 2022 - 24

Grunneierlag	Kvot 2022	Kvot 2023	Kvot 2024	Kvot 2021-2024
Øvre Horg	10	10	10	30
Lundamo Bruk	1	1	1	3
Vestre Vassfjell	4	4	4	12
Midtflå-Kirkflå	6	6	6	18
Flå Utmarkslag	5	5	5	15
Flå Sameie	1	1	1	3
Horg Østre/Nedre Horg	15	15	15	45
Sum østsiden av Gaula	42	42	42	126

Tabell 12. Fordeling av hjort på alder og kjønn på vestsiden av Gaula 2022 -24

Grunneierlag	Kalv	Spiss bukk	Kolle	Eldre bukk
Tømme Grunneierlag	11	7	16	11
Hovin/Krogstad	9	5	13	9
Tømmesdalen	4	3	6	5
Branem	1		1	1
Melhus/Buvik Grunneierlag	2	1	2	1
Råbygda Grunneierlag	1	1	1	0
Melhus Grunneierlag 3	1	1	1	0
Valdum Grunneierlag	6	4	8	6
Hollum-Kregnes	2	1	2	1
Høllonda Fellesområde	46	27	63	44
Sum	83	50	113	78
Prosent fordeling	26	15	35	24

Tabell 13. Fordeling av hjort på alder og kjønn på østsiden av Gaula 2022 - 24

Grunneierlag	Kalv	Spiss bukk	Kolle	Eldre bukk
Øvre Horg	8	5	10	7
Lundamo Bruk	1		1	1
Vestre Vassfjell	3	2	4	3
Midtflå-Kirkflå	4	3	6	5
Flå Utmarkslag	4	2	6	3
Flå Sameie	1		1	1
Horg Østre/Nedre Horg	11	7	16	11
Sum	32	19	44	31
Prosent fordeling	25	15	35	25

Vedtekter for Melhus Storviltforvaltning

*Vedtatt på stiftelsesmøtet 26. april 2007
Endret av årsmøtet 23. april 2013*

§ 1. Melhus Storviltforvaltning

Melhus Storviltforvaltning (senere kalt valdet) er en sammenslutning av rettighetshavere innenfor det området som framgår av § 3.

§ 2. Formål og arbeidsfelt

Melhus Storviltforvaltning er selveiende og har begrenset ansvar for gjeld. Melhus Storviltforvaltning er en ideell organisasjon med formål å samle rettighetshaverne i de tidligere mindre valdene til ett stort vald for å forvalte hjorteviltet til det beste for landbrukets næringsgrunnlag. Valdet skal arbeide for en bestandsstørrelse som er tilpasset beitegrunnlaget og som ikke fører til uakseptable beiteskader i jord- og skogbruk og samfunnet for øvrig.

Deltakelse i Melhus Storviltforvaltning medfører ikke at medlemmene fraskriver seg disposisjonsrettigheter eller plikter innenfor sitt eget lags område ut over de avtaler som allerede er inngått.

§ 3. Avgrensning

Valdets område er avgrenset av kommunegrensen i Melhus.

§ 4. Medlemskap

Innmelding i Melhus Storviltforvaltning skjer ved undertegning av innmeldingserklæring. Det skal gå frem av denne hvilke rettigheter og plikter medlemskapet omfatter for medlemmet. Medlemskapet skal lyde på vedkommende grunneierlag, og kan ikke skilles fra denne.

Medlemmer plikter snarest mulig å gjøre nye eiere i grunneierlaget kjent med medlemskapet.

Medlemskapet er bindende. Areal kan ikke meldes ut av valdet i en driftsplanperiode. Utmelding må skje skriftlig innen 31. desember for inneværende planperiodens siste år til valdets styre og gjelder for påfølgende planperiode. Utmeldt medlem som trekker sitt areal ut av valdet, kan ikke gjøre krav på andel i lagets fonds eller eiendeler for øvrig.

§ 5. Stemmegivning på årsmøtet

Medlemmene stemmer etter tellende areal. Kun medlemmer av Melhus Storviltforvaltning har stemmerett.

Stemmer:

Inntil	10.000 dekar	gir én stemme
Fra	10.001 dekar til 20.000 dekar	gir to stemmer
Fra	20.001 dekar til 30.000 dekar	gir tre stemmer
Fra	30.001 dekar til 40.000 dekar	gir fire stemmer
Fra	40.001 dekar til 50.000 dekar	gir fem stemmer
Fra	50.001 dekar til 60.000 dekar	gir seks stemmer
Fra	60.001 dekar til 70.000 dekar	gir sju stemmer
Fra	70.001 dekar til 80.000 dekar	gir åtte stemmer
Over	80.000 dekar	gir ni stemmer

Er et sameie medlem, har sameierne samlet det antall stemmer som rettighetene tilsier.

§ 6. Arbeidsår

Regnskaps- og arbeidsåret følger kalenderåret.

§ 7. Årsmøtet

Årsmøtet er valdets øverste myndighet. Årsmøtet holdes hvert år innen utgangen av april måned. Bare medlemmer av valdet har stemmerett. Medlem kan la seg representere ved fullmektig med skriftlig fullmakt. Ingen kan møte med mer enn én fullmakt. Årsmøtet innkalles av valdets leder.

Saker som medlemmene ønsker behandlet på årsmøtet, må være innkommet til valdets styre innen utgangen av januar måned.

Innkalling til årsmøtet skal skje skriftlig med minst 2 ukers varsel. Sakliste skal følge innkallingen.

Vedtak på årsmøtet fattes med vanlig flertall blant de fremmøtte stemmeberettigede. Til vedtektsendring kreves 2/3 flertall. Ved skriftlig avstemming anses blanke stemmer som ikke avgitte stemmer. Hvert medlem har 1 stemme. Dersom det i en sak kreves av minst ett medlem, brukes gradert stemmerett etter § 5.

Årsmøtet skal:

- a) Godkjenne innkalling og saksliste.
- b) Velge møteleder.
- c) Velge to personer som skal underskrive protokollen.
- d) Behandle valgets årsmelding, revidert regnskap og arbeidsplan, samt budsjett for neste år.
- e) Treffe avgjørelser om anvendelse av det regnskapsmessig resultat, herunder investeringer, fondsavsetninger, og dekning av underskudd.
- f) Behandle forvaltningsplan og avskyttingsavtale.
- g) Behandle innkomne saker.
- h) Velge leder for ett år.
- i) Velge to styremedlemmer med personlig varamedlemmer for to år. Styret konstituerer seg selv.
- j) Velge revisor for to år.
- k) Velge valgkomité på tre personer for tre år. Ett medlem går ut hvert år og lengst sittende er leder.
- l) Godtgjørelse for styremedlemmer. Valgkomiteen lager forslag til godtgjørelse.

Årsmøtet kan ikke fatte bindende vedtak i andre saker enn de som er nevnt i innkallingen.

§ 8. Ekstraordinært årsmøte

Styret kan innkalle til ekstraordinært årsmøte eller når minst 1/3 av medlemmene forlanger det. Innkalling til og saksbehandling på det ekstraordinære årsmøtet er den samme som for det ordinære årsmøtet. Det kan bare fattes vedtak som er nevnt i innkallingen.

§ 9. Styret

Melhus Stoviltforvaltning ledes av et styre på 5 medlemmer, med personlig varamedlemmer. Funksjonstiden i styret er 2 år for styremedlemmer og 1 år for leder. Etter første driftsåret trer 2 styremedlemmer ut av styret ved loddtrekning.

Styremøte holdes så ofte lederen finner det påkrevet, eller ett styremedlem forlanger det. Til gyldig vedtak kreves at 3 styremedlemmer stemmer for. Det føres protokoll over styremøtene.

Saker av mindre betydning avgjøres av lederen, men skal refereres i første styremøte.

Styret har fullmakt til å lage forslag til avskyttingsplaner.

Styret kan engasjere sekretær/daglig leder etter behov.

§ 10. Økonomi

Melhus Stoviltforvaltning skal forvalte så lite penger som mulig. Utgifter dekkes av organisasjonstilskudd fra viltfondet i Melhus kommune eller medlemskontingent. Inntekter fra valdet kan bare nyttes til drift av Melhus Stoviltforvaltning.

§ 11. Oppløsning

Oppløsning av Melhus Stoviltforvaltning kan besluttes med 2/3 flertall av et ordinært årsmøte etter at det har vært foreslått for foregående årsmøtet. Minst halvdel av

stemmeandelene må være til stede. Møter ikke så mange stemmeberettigede, kan forslaget vedtas på nytt årsmøte med vanlig flertall blant de fremmøtte.

Før oppløsning må alle økonomiske forpliktelser være dekket.

§ 13. Tvister

Alle tvister mellom valdet og medlemmene eller mellom medlemmene innbyrdes om forståelsen og gjennomføringen av disse vedtektene avgjøres med bindende virkning for alle parter av en voldgiftsrett på 3 medlemmer. Av disse velger partene ett medlem hver. Det siste medlemmet oppnevnes av sorenskriveren i Sør-Trøndelag. Voldgiftsretten skal begrunne sitt vedtak.

Voldgiftsretten følger reglene i rettergangsloven (jfr. Lov om rettergangsmåten for tvistemål, av 13. august 1915 nr. 6, kap. 32).

Adresseliste for styret i Melhus Storviltforvaltning 2022

Styret i Melhus Storviltforvaltning består fra 25.04.22 av følgende personer:

Navn	Rolle	Epost	Tlf
Tor G. Heggberget	Leder	tor.heggberget@hotmail.com	91326810
Steinar Gjersvold	Nestleder	stegjers@hotmail.com	97987465
Ole Jonny Estenstad	Styremedlem	estestom@icloud.com	92813229
Trond Olav Syrstad	Styremedlem	Almaasgierdet@gmail.com	99448591
Daniel Lufall	Styremedlem	dan.luf@hotmail.com	97481080

Andelsliste, Melhus Storviltforvaltning

Grunneierlag/	Antall dekar	Antall andeler
---------------	--------------	----------------

Tildelingsområde		
Hølonda Grunneierlag 1	27.505	3
Hølonda Grunneierlag 2	12.876	2
Hølonda Grunneierlag 3	49618	5
Hølonda Grunneierlag 5	15494	2
Tømme	37755	4
Hovin/Krogstad	30.488	4
Branem	2.280	1
Tømmesdalen	13.867	2
Melhus/Buvik	8.534	1
Hollum/Kregnes Utmarkslag	16.605	2
Råbygmarka Grunneierlag	11.229	2
Melhus Grunneierlag 3	6456	1
Skjetne Søndre**	1830	1
Valdum Grunneierlag	12.058	2
Grøtan	4.711	1
Skolda	15.969	2
Wehn	5.351	1
Gylland Krets	15.924	2
Nedre Horg Grunneierlag	19.609	2
Midtre Horg Grunneierlag	24.919	3
Horg Østre Bygdealmening	42.250	5
Vestre Vassfjell Grunneierlag	26.660	3
Midtflå/Kirkflå	13.975	2
Lundemo Bruk AS	24.100	3
Ræsagskogen Sameie	13360	2
Drift 1. Flå	70.908	8
Horg Østre/Nedre Horg *	61.859	7

*Hjort **Rådyr